

Pe lângă atelierul de restaurare funcționează și un atelier de fotografiere. În acest atelier se execută, în afară de lucrările în legătură cu restaurarea, toate fotografiile pentru fișele științifice, pentru cataloage și publicații de specialitate.

D. SECȚIA DE DOCUMENTARE

Pentru studierea operelor de artă și redactarea lucrărilor științifice (fișe, cataloage, tematici de expoziție, studii etc.) muzeele au nevoie de o bibliotecă de specialitate și de o foarte bogată documentare fotografică; organizarea secției documentare poate fi centrală adică pe tot muzeul, sau pe secții, ceea ce este de preferat.

O muncă organizată de inventariere și catalogare după criterii muzeografice unitare și în legătură cu specificul materialului din secții trebuie întreprinsă, sub direcția șefului secției, de către colaboratorii științifici. Ea trebuie să aibă ca rezultat evidența la zi a colecțiilor, studierea și identificarea materialului, informarea cercetătorilor din afară în probleme de specialitate.

Consiliul științific. Muzeele de artă își verifică justetea activității lor prin consultarea unui consiliu științific și prin organizarea de conferințe cu vizitatorii muzeului.

Consiliul științific trebuie să cuprindă, pe lângă o parte din personalul științific, în calitate de informatori ai consiliului în timpul ședințelor, personalități reprezentative, în legătură cu arta, dinafara muzeului. În orice caz nu trebuie confundat consiliul științific cu un consiliu de conducere al instituției, care se cuvine să aibă cu totul altă formație, să fie adică compus din directorul muzeului și o parte din personalul științific, cu care directorul se cuvine să se consulte pentru orice acțiune care interesează viața muzeului. Spre deosebire de acest comitet de conducere, a cărui utilitate este, incontestabilă, consiliul științific trebuie să aducă în muzeu opinii și un punct de vedere dinafara muzeului. În consiliul științific se cuvine să se discute, înainte de a fi aprobat, planul de muncă al muzeului, activitatea lui, inovațiile ce direcția intenționează să introducă în această activitate, planul și tematica expozițiilor organizat ca și orice altă acțiune importantă prin care muzeul contribuie la cultura Republicii și se semnalează atenției publice.

O completare a raportului muzeului cu lumea dinafară, adică cu beneficiarii muzeului, sînt conferințele organizate cu vizitatorii, în timpul cărora se fac discuții, propuneri de îmbunătățire a muncii, de către cei care sînt interesați la o cît mai bună organizare a acestor instituții de cultură.

Achiziții. Un capitol important în viața muzeelor este și cel privitor la completarea colecțiilor prin depistări de noi opere și prin achiziționarea acestora. Depistările se fac de către personalul științific, care se cuvine să dea o specială atenție acestei activități. Prin ea se îmbogățesc în mare parte cunoștințele pe care le avem asupra unui artist sau altul, pe lângă o familiarizare a acestui personal cu opere încă nestudiate și punerea lui în situația de a-și da imediat seama de valoarea unei opere nestudiate pe care o vede pentru prima dată.

Achizițiile se fac de către o comisie internă a muzeului din care, după compoziția muzeului, trebuie să facă parte personalul științific cel mai competent și cel mai interesat la achiziționări.

PROPUNERI PRIVIND ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA UNUI MUZEU DE ISTORIE NATURALĂ

Muzeele de istorie naturală sînt instituții culturale și de cercetări științifice pentru toate ramurile științifice naturale. Ele pot conserva, expune și studia materialul din țară sau din străinătate.

După natura lor, aceste muzee pot avea secții complete care să studieze fauna, flora, petrografia și paleontologia țării, a unei regiuni sau raion, sau pot prezenta numai una din aceste secții și atunci pot căpăta denumiri specifice: muzeu zoologic, muzeu botanic, muzeu geologic etc.

După bogăția materialului și mai ales după proveniența acestuia, muzeele de istorie naturală se pot împărți în :

a. muzee naționale, care cuprind atât materialul din întreaga țară cât și străin pentru comparație și comportarea diferitelor grupe.

b. muzee regionale, care au mai ales un specific regional.

c. muzee raionale, au specificul raionului.

În anumite împrejurări, dictate de condiții locale cu totul deosebite, pot fi organizate și muzee orașenești sau comunale.

În afară de aceste muzee, care au un specific pur numai de istorie naturală, pot funcționa secții de istorie naturală la muzee regionale cu structură mixtă (istorie, artă etc.) care însă trebuie să fie organizate și să corespundă cerințelor muzeelor tip în ceea ce privește organizarea și scopul pe care trebuie să-l îndeplinească.

Scopul pe care trebuie să-l îndeplinească un muzeu de istorie naturală este :

A. Să adune și să organizeze următoarele feluri de colecții :

colecții publice pentru popularizarea generală a tuturor științelor naturale și aplicațiile lor practice ;

colecții științifice, privind studiul și cercetarea naturii țării, regiunii sau raionului respectiv ;

colecții didactice potrivite și necesare învățămîntului de toate categoriile ;

colecții generale științifice, în ordine sistematică, atât cu materialul din țară cât și străin provenit prin schimb.

B. Să facă studii faunistice, petrografice, floristice pe teren, pentru a cunoaște bogăția patriei noastre și a se colecta material științific necesar schimbului.

C. Să organizeze conferințe sau cursuri de popularizare sau lecții speciale pentru elevi sau studenți.

D. Să editeze publicații științifice, periodice pentru popularizarea științelor naturale, pentru indicarea metodelor de conservare și expunere, pentru indicarea valorii economice a unor materiale cu totul deosebite.

În ceea ce privește organizarea și conducerea unui muzeu de istorie naturală, ea poate fi reglementată prin regulament special, adecvat naturii și dimensiunii muzeului respectiv.

Pentru muzeele de interes republican este necesar un consiliu de îndrumare, un comitet de conducere și un personal științific, administrativ, de îngrijitori conduși de un director.

Pentru garantarea unei temeinice verificări științifice atât a materialului expus, cât și mai ales, pentru a corespunde scopului înființării sale, personalul științific și de conducere trebuie ales numai dintre specialiști cu studii universitare la bază, în conformitate cu normele stabilite prin legi speciale.

Directorii și șefii secțiilor de la muzeele raionale trebuie să aibă neapărat titluri de doctori sau candidați în științe, să fie asimilați profesorilor și conferențiarilor universitari, acest lucru fiind necesar pentru o bună selectare a personalului anagajat la aceste funcții și pentru a corespunde scopului științific.

Muzeografi principali și muzeografi vor corespunde întocmai asistenților și preparatorilor universitari.

Secțiile unui muzeu de istorie naturală pot fi :

a. Secția de Petrografie și Mineralogie, la care se poate adăuga și paleontologia (pot fi și separate).

b. Secția de Zoologie vertebrate și nevertebrate (acestea pot fi separate după bogăția materialului).

c. Secția Botanică.

d. Secția Antropologie și Anatomie comparată.

Acestor secții li se pot adăuga subsecții, dacă spațiul permite și materialul există : originea vieții și originea omului, biogeografie, biosociologie, omul transformator al naturii etc.

Alături de un personal științific cu studii universitare, este necesar un personal tehnic, care să poată conserva, prepara, naturaliza diferitele materiale ale științelor naturii.

Acest personal tehnic este alcătuit din restauratori (pentru schelete, fosile, mulaje), dermoplasti (împăietori), desenatori, pictori decoratori și caligrafi. Toți au ateliere speciale, cu inventarul necesar. Ei sînt subordonați secțiilor respective, care le dau indicațiile științifice în ceea ce privește amănunte asupra formei sau conținutului pe care trebuie să le dea unui expонат pregătit pentru colecția științifică sau publică.

Personalul științific și tehnic ajutător este ajutat în muncă de un personal administrativ și de îngrijire alcătuit din mecanici, timplari, laboranți etc.

Îndatoririle pe care le are fiecare angajat trebuie înscrise în regulamentul de funcționare al muzeului. Aci vor fi trecute și sarcinile de coordonare și subordonare, responsabilitatea de inventar etc.

În afara acestui personal, muzeele republicane trebuie să fie dotate cu un translator, și cu o bogată bibliotecă de specialitate, pentru ca să poată deservi munca științifică de documentare. În același timp, muzeul are un serviciu de administrație, contabilitate, paznici și supraveghetori necesari pentru întreținerea localului și instalațiilor sale.

Colecțiile muzeului pot proveni din diferite colecții particulare, donate, cumpărate sau din schimb cu alte muzee din țară sau străine și mai ales din stringerea sau colectarea materialului din raionul sau regiunea respectivă. Pentru a se putea face un schimb masiv de materiale, care este izvorul principal mai ales în ceea ce privește legătura cu exponatele străine, este necesară alcătuirea depozitelor de materiale. Aceste depozite sînt organizate pe secții și pe grupe de specialități, unde materialul colectat în număr mare de exemplare este păstrat în condiții bune, bine determinat și conservat în formă de balguri, cranii, schelete (la păsări și mamifere), pentru a putea fi ușor transportat. Prin numărul impresionant de specii cu caracter endemic, din patria noastră, putem să îmbogățim enorm orice muzeu cu specii străine. Este mijlocul cel mai sigur în ceea ce privește procurarea unui asemenea material. Pentru asigurarea unor asemenea depozite cu scopurile arătate, natural este nevoie de un personal științific și tehnic corespunzător și cu suficiente mijloace materiale pentru deplasare mai ales. Excursiile sînt o necesitate pentru acest lucru.

Pentru ușurarea găsirii și apoi a păstrării în muzee a celor mai frumoase exemplare, este de asemenea necesară o legătură permanentă cu direcția vînătorii și a silviculturii, pisciculturii etc., pentru ca acestea, prin organele lor împrăștiate pe tot cuprinsul țării, să doneze sau să înștiințeze muzeele, pentru naturalizarea rarităților. Acest lucru poate fi ușurat prin colectarea sau numirea în consiliile științifice a muzeelor, indiferent de ce natură vor fi ele, a diferiților reprezentanți ai acestor departamente sau direcții generale.

Muzeelor de istorie naturală le revine sarcina de a organiza expoziții cu caractere diferite (originea omului, probleme agricole, zootehnice etc.) sau expoziții cu materialul bogat al colecțiilor științifice, pentru perioade mai scurte. Pentru acest scop este bine ca, chiar de la construcție, să fie amenajate săli speciale cu acest scop de expoziție, care să aibă intrări separate, deci să nu intre în circuitul general al muzeului unic.

Se mai recomandă pentru toate muzeele, mai ales acelea care au dimensiuni mai mari, ca să existe complet separate corpul clădirii muzeale propriu-zise de laboratoare și atelierele respective. Diferitele chimicale întrebuințate, vaporii de apă, trecerile permanente prin sălile cu exponate, în laboratoare, biblioteci, administrație etc., luminarea acestora, pot aduce multe neajunsuri materialului expus.

Același lucru se recomandă și pentru colecțiile științifice. Dacă nu este posibilă o clădire separată, atunci neapărat vor trebui orientate și aranjate aceste laboratoare, cabinete, într-o aripă a clădirii, cu totul izolate și separate.

În ceea ce privește colecțiile științifice, acestea trebuie să fie întreținute în condiții cu totul deosebite, deoarece valoarea lor este foarte mare, în camere special amenajate, în interiorul cărora să se găsească și mese, scaune, unele aparate necesare studiului, care

să deservească astfel vizitatorii veniți în mod special pentru acest lucru. Marea majoritate a acestor colecții reprezintă materialul documentar publicat și se păstrează pentru studiu și comparație.

Cît despre construcția localului, și înzestrarea cu lumină, ventilație, căldură etc., considerăm că în ceea ce privește structura muzeelor de istorie naturală, s-a ajuns de la o arhitectură proprie, astfel că, potrivit sumelor alocate pentru construcție, ele pot fi clădite în mod special. Amenajarea clădirilor vechi este mult costisitoare, dar pentru crearea unor astfel de muzee nu trebuie să se renunțe la nici un fel de clădire. Faza de început în etapa actuală de culturalizare, ne obligă să deschidem și să întreținem aceste colecții, cu ceea ce avem, rămînînd pentru o etapă mai îndepărtată pretențiile unor clădiri perfecte, corespunzătoare din toate punctele de vedere scopului cultural-științific pe care trebuie să-l joace muzeele.

NORME ȘTIINȚIFICE DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE A MUZEELOR DE ISTORIE ȘI ETNOGRAFIE

În perioada de construire a socialismului în țara noastră muzeele de istorie și etnografie, alături de toate celelalte categorii de muzee, trebuie să contribuie la revoluția culturală prin educarea și culturalizarea maselor. Rolul lor principal este de a răspîndi știința și cultura în masă, ajutînd prin organizarea de expoziții la formarea unei concepții științifice despre dezvoltarea societății omenesti de pe teritoriul patriei noastre sau din regiunea și raionul în care își duce activitatea muzeul respectiv.

Din acest punct de vedere, în elaborarea normelor de organizare științifică a muzeelor, trebuie să se pună accentul pe activitatea de expunere, căci, după cum spune cercetătoarea sovietică A. I. Mihailovskaia, „fără expoziție, muzeul își pierde specificul său real și se transformă în depozit, deși toate colecțiile sînt prelucrate în mod științific și sistematic”.

La rîndul ei, activitatea de expunere trebuie să fie în strînsă legătură cu activitatea științifică, de studiere a materialului istoric și etnografic din regiunea respectivă de către personalul științific.

Activitatea de cercetare a personalului științific din muzeele de istorie și etnografie de toate categoriile trebuie planificată just, în funcție de specificul local, de către instituțiile și organizațiile centrale de masă de care depind muzeele, și *legată* de planul general de cercetări istorice și etnografice pe țară al Academiei R.P.R.

Paralel cu activitatea de expunere și de cercetare, o deosebită atenție trebuie acordată de către muzee și forurile lor tutelare îmbogățirii, ținerii evidenței științifice, conservării și restaurării colecțiilor de muzeu.

În lumina acestor principii de bază trebuie să aibă loc elaborarea normelor științifice pentru înființarea, clasificarea și funcționarea muzeelor de istorie și etnografie.

Înainte însă de a trece la prezentarea acestor norme, este necesar să se arate ceea ce se înțelege printr-un muzeu de istorie sau de etnografie, pentru a preciza clar sfera de activitate a muzeelor de acest fel.

Muzeele de istorie sînt acele instituții cu caracter cultural-educativ care prezintă dezvoltarea societății omenesti din orînduirea comunei primitive și pînă astăzi, ținînd seama de specificul local și de teritoriul pe care-și desfășoară activitatea. La baza organizării expozițiilor muzeelor istorice trebuie să stea prezentarea modurilor de producție și a suprastructurii fiecărei orînduiri sociale, aceasta făcîndu-se în primul rînd cu ajutorul diferitelor piese muzeale caracteristice pentru fiecare orînduire în parte.

Muzeele etnografice prezintă modul de viață, cultura materială și spirituală a poporului nostru și a minorităților naționale, în evoluția lor, în același timp scoțîndu-se în evidență legăturile care au existat de-a lungul veacurilor și influențele reciproce exercitate. La aceste muzee expunerea se face după orînduiri sau după capitole etnografice.

ÎNFIINȚARE. Potrivit decretului de organizare și funcționare a muzeelor, muzeele de istorie și etnografie, ca și toate celelalte muzee, se *înființează* sau se *desființează* din ini-